

FACTSHEET

Unesco

Unesco, de *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*, is opgericht in 1945. Unesco is een gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties. Haar doel is het waarborgen van vrede en veiligheid door het bevorderen van samenwerking tussen lidstaten op het gebied van onderwijs, wetenschap, cultuur en communicatie. Door middel van activiteiten binnen deze domeinen streeft Unesco naar de ontwikkeling van universele waarden en verbetering van de leefomstandigheden van alle

mensen ter wereld. Lidstaten bepalen de koers van Unesco. Momenteel zijn 195 landen lid. Ook kent Unesco 10 geassocieerde leden waaronder Curaçao, Aruba en Sint Maarten. Aan het hoofd van de organisatie staat directeur-generaal Audrey Azouley.

Spelers bij het verdrag

- Algemene Vergadering: 193 leden, komt elke twee jaar samen tijdens de Algemene Conferentie van Unesco in Parijs. De AV kiest het Werelderfgoedcomité en keurt o.a. het budget goed.
- Werelderfgoedcomité: 21 leden, mandaat 6 jaar (in praktijk vaak 4), komt jaarlijks samen en bespreekt/besluit: nieuwe inschrijvingen op de Lijst, *State of Conservation Reports*, Lijst Werelderfgoed in Gevaar en eventuele *de-listing*.
- Werelderfgoedcentrum: sinds 1992 het aanspreekpunt binnen Unesco voor werelderfgoedgerelateerde zaken. Verantwoordelijk voor het dagelijkse management van het verdrag, ondersteuning aan lidstaten bij nominaties, organisatie van bijeenkomsten en het biedt internationale ondersteuning uit het Werelderfgoedfonds.
- Adviesorganen: Icomos (cultuur/hybride), Iucn (natuur) en Iccrom (expertise&training). Verantwoordelijk voor het geven van advies aan het Comité in haar overwegingen door middel van technische evaluaties, rapportages over de staat van het beheer van de werelderfgoederen en onderzoek en training aan beheerders.

Cultuur

Cultuur is het bekendste onderdeel uit het mandaat van Unesco. De conventies over werelderfgoed, immaterieel erfgoed en de bescherming van erfgoed tijdens een gewapend conflict en tegen illegale handel zijn bekend en invloedrijk. Unesco zet zich in voor het beschermen van cultuur en ze bevordert culturele diversiteit. Dat doet de organisatie door middel van de conventies, maar bijvoorbeeld ook door ondersteuning te bieden tijdens conflicten en rampen.

Wederzijds begrip

Naast de bescherming die erfgoederen krijgen door plaatsing op de Werelderfgoedlijst bevordert deze status ook het wederzijds begrip tussen culturen. Niet elk werelderfgoed is per se mooi, maar alle zijn op een bepaalde manier uniek, van groot belang voor de mensheid en onvervangbaar.

Werelderfgoedverdrag

Het verdrag bestaat sinds 1972 en is bedoeld om cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid beter te kunnen bewaren voor toekomstige generaties. Het verdrag is het meest bekende van Unesco en is inmiddels door 193 lidstaten ondertekend. De landen die het verdrag hebben geratificeerd, hebben met elkaar afgesproken dat zij zich zullen inzetten voor identificatie, bescherming, behoud, het toegankelijk maken en het overdragen aan komende generaties van cultureel erfgoed binnen hun landgrenzen.

Meer informatie over het verdrag:

<http://whc.unesco.org/en/conventiontext/>

Werelderfgoedstatus

- **OUV:** De site (cultuur, natuur of combinatie van beide) moet van *Outstanding Universal Value* (OUV) zijn. Van uitzonderlijke universele waarde. Het erfgoed is uniek en onvervangbaar.
- Om de OUV te kunnen bepalen worden **10 criteria** gehanteerd, 6 culturele en 4 natuurlijke. Het genomineerde erfgoed moet aan minimaal 1 van de tien criteria voldoen. Zie pagina 3 van deze factsheet voor de volledige lijst van de 10 criteria.
  - i. Meesterwerk van menselijk genie
  - ii. Belangrijke uitwisseling van waarden
  - iii. Getuige van traditie/beschaving
  - iv. Typerend voor bepaalde architectuur
  - v. Uitzonderlijk gebouw/landschap
  - vi. Associatieve waarde
  - vii. Natuurlijke schoonheid
  - viii. Geologische processen
  - ix. Ecologische/biologische processen
  - x. Biodiversiteit
- **Authenticiteit en/of integriteit:**

Gekeken wordt naar de attributen die de OUV van de site bepalen: o.a. ontwerp, materiaal, vakmanschap en setting, maar ook sociale en culturele aspecten

Authenticiteit: link tussen de elementen van de site en de OUV

  - Geldt niet voor natuurlijk erfgoed
  - Voorwaarden hangen af van het type cultureel erfgoed en de culturele context
  - Informatiebronnen geloofwaardig en eerlijk?

Integriteit: compleetheid en intactheid van de attributen die de OUV bepalen

  - Geldt voor natuurlijke en culturele objecten
  - Voor culturele sites (sinds 2005)
- **Beschermings- en managementsysteem:** managementplan, nominatiedossier

Werelderfgoedlijst

Landen die het Werelderfgoedverdrag hebben ondertekend mogen nationale sites voordragen voor een internationale lijst, de Werelderfgoedlijst. Om een internationale voordracht te kunnen doen, moet het land eerst een voorlopige lijst opstellen van potentieel werelderfgoed binnen de landgrenzen.

2018

1092 werelderfgoederen
209 natuurlijke sites
845 culturele sites
38 hybride sites
54 sites in gevaar
In 167 landen
Sinds 1978 zijn 2 sites van de lijst gehaald

Operational Guidelines

Overzicht met procedures en richtlijnen om verdrag toe te passen en uit te voeren. Meer informatie:

<http://whc.unesco.org/en/guidelines/>

Procedure inschrijving

Voordat een genomineerde site werelderfgoed wordt, moeten verschillende stappen ondernomen worden:

- Voorlopige Lijst
- Nominatiedossier opstellen / voorbereiden (beheerplan, vergelijkende analyse)
- Inspectie door adviesorganen (bezoek / evaluatie / rapportage aan Werelderfgoedcomité)
- Evaluatie en besluit door Werelderfgoedcomité (inschrijving, terugverwijzing, uitstel of afwijzing)

Werelderfgoed in Nederland

Het Koninkrijk der Nederlanden heeft het Werelderfgoedverdrag in 1992 geratificeerd. Binnen het koninkrijk zijn tien werelderfgoederen. Negen in Nederland en één in Curaçao: Amsterdamse Grachtengordel; Droogmakerij De Beemster; Molencomplex Kinderdijk-Elshout; Rietveld Schröderhuis; Schokland en omgeving; Stelling van Amsterdam; Van Nellefabriek; Waddenzee; Ir. D.F. Woudagemaal; Willemstad (Curaçao).

Meer weten over Unesco en werelderfgoed bezoek www.unesco.nl, met daarop een **interactieve kaart met alle 1092 Werelderfgoedsites.**

Selection criteria

Bron: whc.unesco.org

- (i) to represent a masterpiece of human creative genius;
- (ii) to exhibit an important interchange of human values, over a span of time or within a cultural area of the world, on developments in architecture or technology, monumental arts, town-planning or landscape design;
- (iii) to bear a unique or at least exceptional testimony to a cultural tradition or to a civilization which is living or which has disappeared;
- (iv) to be an outstanding example of a type of building, architectural or technological ensemble or landscape which illustrates (a) significant stage(s) in human history;
- (v) to be an outstanding example of a traditional human settlement, land-use, or sea-use which is representative of a culture (or cultures), or human interaction with the environment especially when it has become vulnerable under the impact of irreversible change;
- (vi) to be directly or tangibly associated with events or living traditions, with ideas, or with beliefs, with artistic and literary works of outstanding universal significance. (The Committee considers that this criterion should preferably be used in conjunction with other criteria);
- (vii) to contain superlative natural phenomena or areas of exceptional natural beauty and aesthetic importance;
- (viii) to be outstanding examples representing major stages of earth's history, including the record of life, significant on-going geological processes in the development of landforms, or significant geomorphic or physiographic features;
- (ix) to be outstanding examples representing significant on-going ecological and biological processes in the evolution and development of terrestrial, fresh water, coastal and marine ecosystems and communities of plants and animals;
- (x) to contain the most important and significant natural habitats for in-situ conservation of biological diversity, including those containing threatened species of outstanding universal value from the point of view of science or conservation.

The protection, management, authenticity and integrity of properties are also important considerations.

Since 1992 significant interactions between people and the natural environment have been recognized as **cultural landscapes**.